

COMPETÈNCIES I POLÍTIQUES AMBIENTALS

4.1. ORGANITZACIÓ MUNICIPAL, MARC COMPETENCIAL I POLÍTIQUES AMBIENTALS

(fc_01)

4.1.1. MARC COMPETENCIAL MUNICIPAL

COMPETÈNCIES ATRIBUÏDES A L'AJUNTAMENT

Les competències bàsiques municipals, i els principis bàsics del model competencial i de l'exercici de les seves facultats

L'Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, en tant que ens local, disposa de les competències que li són pròpies als esmentats ens, en atenció a allò que disposen la Llei de Règim Local de Catalunya i la Llei de Bases de Règim Local, així com la restant legislació concordant.

La Llei 8/87 de 15 d'Abril, de la Generalitat de Catalunya, disposa com a competències municipals les que es recullen en el seus articles 63 i ss.:

El municipi tindrà competències pròpies en les següents matèries:

- a) La seguretat en llocs públics.
- b) L'ordenació del tràfic de vehicles i persones en les vies urbanes.
- c) La protecció civil, la prevenció i extinció d'incendis.
- d) L'ordenació, gestió, execució i disciplina urbanística; la promoció i gestió d'habitatges, els parcs i jardins, la pavimentació de vies públiques urbanes i la conservació de camins i vies rurals.
- e) El patrimoni històric-artístic.
- f) La protecció del medi ambient.
- g) Els abastaments, els escorxadors, fires, mercats i la defensa d'usuaris i consumidors.
- h) La protecció de la salubritat pública.
- i) La participació en la gestió d'atenció primària de la salut.
- j) Els cementiris i servei funeraris.
- k) La prestació dels serveis socials i la promoció i reinserció socials.
- l) El subministrament d'aigua i l'enllumenat públic, els serveis de neteja viària, recollida i tractament de residus, clavegueram i tractament d'aigües residuals.
- m) El transport públic de viatgers.
- n) Les activitats i instal·lacions culturals i esportives, el lleure i el turisme.
- o) La participació en la programació de l'ensenyament i la cooperació amb l'administració educativa en la creació, construcció i manteniment del centres docents públics; la intervenció en els òrgans de gestió dels centres docents i la participació en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria."

Les competències assenyalades, com és de veure, són omnicomprendives i dins d'elles s'hi comprenen i troben acollida una pluralitat d'actuacions que fan que l'Administració local tingui una incidència clara sobre la recerca de l'anomenat desenvolupament sostenible.

Així, d'entre les competències llistades anteriorment en podem destacar, no exhaustivament:

- a) Protecció civil prevenció i extinció d'incendis.
- b) Ordenació i gestió del planejament urbanístic. Parcs i jardins, i pavimentació i cura dels camins rurals.
- c) Patrimoni històric-artístic.
- d) Protecció del medi ambient.
- e) Subministrament d'aigua i enllumenat públic. Tractament de residus. Clavegueram.

I les llistades concorren amb d'altres competències notòriament rellevants en d'altres àmbits, com bé pugui ésser, la intervenció en la seva vessant disciplinària i fiscalitzadora, dins del tràfic econòmic, duent a terme accions i polítiques que afecten, directament, el mode de configuració del model social i econòmic. Així, la **Llei d'Hisendes Locals** permet, en desenvolupament de l'autonomia financera que els és pròpia als ajuntaments, la implantació d'una política fiscal municipal i, en conseqüència, la imposició, a tall d'exemple, mitjançant les corresponents ordenances fiscals, de cànon que premiïn o valorin, a l'hora d'imposar taxes, la implantació de sistemes productius no contaminants, o bé, en exercici de les competències derivades de la **Llei d'Intervenció Integral de l'Administració Ambiental**, decidir sobre quin model d'indústria o activitat és possible desenvolupar en el sí del municipi.

Però també cal interaccionar l'activitat i autonomia municipal amb la complexitat normativa del nostre sistema polític que, predetermina, arrel de la concurrència d'una pluralitat d'administracions en la producció legislativa i reglamentària, que el marc legal i competencial vingui caracteritzat per una certa *complexitat normativa, tant per la heterogeneïtat normativa (pluralitat d'administracions dictant normes i reglamentacions) com per la pluridisciplinarietat i extensió de la matèria (tota reglamentació sectorial té relació ambiental)*.

En general convé destacar la notable multiplicació de normes que en matèria medi ambiental han estat aprovades en els darrers anys. En efecte, com a reacció a la crisi social i ambiental evidenciada a nivell mundial a partir dels anys seixanta, va començar a sorgir una incipient sensibilitat ciutadana envers allò que avui coneixem com a "medi ambient". Aquesta preocupació, emergent a Catalunya durant els anys setanta i que ha trobat en la darrera dècada llur màxima expressió, està propiciant un nou ordre social i econòmic dins el qual, les polítiques i estratègies territorials, es troben cada vegada més condicionades pels aspectes ambientals.

En resposta a aquesta exigència social, el conjunt d'administracions amb poder legislatiu i molt especialment el Govern de la Generalitat de Catalunya, han dibuixat un complex mosaic normatiu que pretén regular el conjunt d'aspectes, d'activitats o de responsabilitats amb incidència medi ambiental.

Catalunya ha consolidat en els darrers vint anys un desplegament normatiu sense precedents a la resta de l'Estat espanyol. Parlem d'una intensa i complexa articulació legislativa que ha tingut lloc en cadascuna de les diverses matèries sectorials amb incidència sobre el medi ambient. Fruit d'aquest ordenament, els ajuntaments d'arreu de Catalunya han vist com competències genèriques i sense implicacions concretes i immediates, com ara la de "protecció del medi ambient" o la "protecció de la salubritat pública", han estat transformades en obligacions precises i de vegades complexes.

Com hem assenyalat, la major part d'aquestes competències s'han anat concretant i definint a través del desplegament i consolidació dels corresponents marcs normatius sectorials. A tall d'exemple, en apartats precedents s'han destacat ja dues normes importants, com són la Llei d'Intervenció Integral de l'Administració Ambiental i la Llei d'Hisendes Locals, però també la Llei de Residus, la Llei d'Urbanisme, i la Llei de Protecció Civil de Catalunya i la Llei de Protecció d'espais Naturals, entre d'altres textos legals, podrien ésser anomenades.

Ahora, el medi ambient, en la seva accepció tècnica, com ítem jurídic-legal i en relació a l'establiment i desenvolupament de polítiques ambientals, en seu municipal i en d'altres àmbits, ve caracteritzat en l'actualitat per la transversalitat i caràcter integrador. És a dir, el concepte medi ambient s'ha expandit i estès. La creixent conscienciació social, el progrés científic, l'establiment de les cadenes de causalitat, han estat factors que han permès entendre que el medi ambient és un concepte present en el desenvolupament de totes (gairebé totes) les activitats antròpiques i que disposa d'una rellevància excepcional com a substracte i pressupòsit necessari de tota acció i establiment humà. En aquest sentit el "factor medi ambient" apareix en gran part de la producció legislativa, normativa, reglamentària i, és un factor a prendre en consideració de manera decisiva en l'exercici de les polítiques que es deriven de les atribucions competencials assenyalades en l'apartat precedent. Tot és medi ambient, perquè gairebé qualsevol actuació té afectació ambiental, el que fa necessari prendre en consideració el factor ambiental en la presa de decisions polítiques en tot els àmbits i fòrums; a tall d'exemple, ens remetem a la normativa urbanística d'aplicació a Catalunya, Llei 2/2002, que estableix la ponència o informe ambiental com a pas previ alhora de procedir a redactar el planejament urbanístic imponent, amb claredat, una necessitat que no era recollida a l'anterior text urbanístic. Igualment, un clar exponent de la irrupció del "factor medi ambiental" en l'execució de polítiques és la Llei 3/98 de la Intervenció Integral de l'Administració Ambiental" que imposa, en l'exercici de la facultat fiscalitzadora i de supervisió sobre l'activitat econòmica, el control de la seva afectació sobre el medi.

En definitiva, el que precedeix no és sinó una conseqüència de la constatació que el medi ambient que ens envolta, ha d'ésser entès com la integració i el resultat de la interacció del medi natural amb totes i cadascuna de les activitats desenvolupades per l'home. En definitiva, el medi ambient ho és tot. I és, també, l'indicador definitiu de la qualitat de vida d'un municipi.

Això es tradueix, als efectes de l'acció administrativa municipal, en la necessitat d'implementar sistemes d'ordenació i gestió que contemplin la incorporació *transversal* del

medi ambient en l'estructura i operativitat de les administracions locals. Suposa per tant que la regidoria de medi ambient s'articuli transversalment amb la resta de regidories, i els aspectes ambientals es trobin omnipresents en qualsevol acció duta a terme des de l'Ajuntament.

En definitiva, i com a conclusió del que ha estat exposat fins ara en el present apartat, els ajuntaments es troben amb l'obligatorietat de:

- (i) donar compliment a tot un seguit d'àmplies competències municipals, concretades i complementades per un complex marc normatiu

i, alhora,

- (ii) amb la necessitat d'incorporar el medi ambient de manera horitzontal en l'estructura de l'administració i, els aspectes i la coherència ambiental, de manera holística i integradora, en la seva acció.

És aquest un escenari de competències i obligacions difícil de satisfer. Sense dubte requereix d'una voluntat i estratègia clara per part de l'administració local i, simultàniament, d'importants mitjans i recursos.

En tot cas, i reprenent el fi de les explicacions que encapçalen el present apartat val a dir que, com és notori, les competències municipals assenyalades anteriorment comporten, totes elles, directa o indirectament, afectació sobre aspectes medi ambientals diversos. Podem destacar, no exhaustivament:

COMPETÈNCIA MUNICIPAL (segons llei 8/87; articles 63 i ss)	ASPECTES AMBIENTALS RELACIONATS
Protecció civil i riscos naturals	<ul style="list-style-type: none"> • Alteració dels ecosistemes per perturbacions (incendis i inundacions) o contaminació (vessaments, accidents de mercaderies perilloses, etc.). • Riscos varis a les persones.
Ordenació, gestió, execució i disciplina urbanística.	<p>Ordenació del territori i de l'espai, i distribució dels usos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Transformació dels ecosistemes i impactes diversos (dependents de la tipologia de l'activitat, i de la sensibilitat de l'espai on es troba localitzada).
Parcs i Jardins	<ul style="list-style-type: none"> • Qualitat ambiental de la vida urbana.
Pavimentació i cura dels camins rurals	<ul style="list-style-type: none"> • Mobilitat. • Freqüentació dels diferents entorns naturals. • Gestió de l'entorn rural i aprofitament agrícola del territori.
Patrimoni històric i artístic	<ul style="list-style-type: none"> • Preservació de recursos culturals, en alguns casos intensament vinculats amb el territori, el medi natural i les formes de vida.

Protecció medi ambiental	<ul style="list-style-type: none"> • Preservació/alteració del patrimoni natural (dels valors ecològics, paisatgístics, dels ecosistemes i elements concrets, etc.).
Protecció de la salubritat pública	<ul style="list-style-type: none"> • Qualitat dels sòls i del medi atmosfèric i hídic. • Control epidemiològic i possibles focus d'infecció.
Subministrament d'aigua	<ul style="list-style-type: none"> • Disponibilitat i accés als recursos hídrics. • Gestió dels recursos hídrics.
Enllumenat públic	<ul style="list-style-type: none"> • Contaminació Lumínica. • Consum energètic.
Tractament de residus	<ul style="list-style-type: none"> • Cicle dels residus (consum de matèria, contaminació de l'entorn, etc.)
Clavegueram	<ul style="list-style-type: none"> • Sanejament. • Alteració dels ecosistemes. • Alteració dels recursos hídrics i especialment dels aqüífers.
Transport públic dels viatgers (Model de mobilitat)	<ul style="list-style-type: none"> • Equilibri territorial. • Qualitat de vida. • Contaminació atmosfèrica. • Contaminació acústica. • Fragmentació del territori.
Les activitats i instal·lacions culturals i esportives, el lleure i el turisme.	<ul style="list-style-type: none"> • Formació, sensibilització i educació ambiental. • Impactes vinculats al model de desenvolupament.

La complexitat normativa i competencial exposada posa de manifest l'amplitud i heterogeneïtat de les obligacions atorgades als ajuntaments i relacionades, de manera més o menys directa, amb el medi ambient. És alhora, reveladora de l'ambivalència que haurien de mostrar en l'actuació i intervenció sobre la gestió dels recursos naturals, les administracions locals. És així que podem sintetitzar el conjunt de responsabilitats i obligacions de les administracions locals en dues grups d'accions:

- L'execució d'actuacions, i prestació de serveis concrets i derivats d'imperatius legals, d'acord amb les corresponents normatives sectorials (subministrament d'aigua, gestió dels residus, etc.).
- L'adopció de polítiques econòmiques, socials i d'ordenació del territori, tendents a l'assoliment i estructuració d'un model de desenvolupament socioeconòmic i ambiental sostenible.

El que s'ha desglossat té un únic objectiu. I és posar de manifest com **l'Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant**, com qualsevol altre ajuntament, té els **títols competencials suficients per, a priori, imposar o assolir, en la mesura del possible, un desenvolupament sostenible.**

COMPETÈNCIES ASSUMIDES

Dins del ventall competencial assenyalat en l'apartat precedent, és de veure com l'Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant ha incidit, en la seva actuació política, en matèria de política municipal, dins dels aspectes que es destacaran seguidament en el decurs de la darrera legislatura i, en general, en les darreres legislatures car el partit polític governant d'ençà 1991 ha estat sempre el mateix, CIU, amb majoria absoluta, el que ha permès desenvolupar unes polítiques continuades i uniformes, centrades, essencialment, en els següent àmbits;

- Millora dels sistemes de sanejament, subministrament d'aigua, enllumenat públic i gestió dels residus.
- Les polítiques socials.
- La protecció civil, en quant a prevenció i extinció d'incendis i al risc nuclear.
- Ordenació i gestió del planejament urbà amb el desenvolupament del Pla General d'Ordenació Urbanística (PGOU). Patrimoni històric dels nuclis urbans. Manteniment i millora dels camins rurals del municipi.
- Cultura. Implantació noves tecnologies. Formació.
- Promoció turística (nova imatge corporativa del Patronat de turisme).
- Intervenció integral administrativa medi ambiental.

El municipi ha desenvolupat l'ordenança municipal respecte a la Llei 3/1998, de 27 de febrer, d'Intervenció Integral de l'Administració Ambiental, el Decret 136/1999, de 18 de maig, pel qual s'aprova el Reglament general de desplegament de la llei 3/1998 i el Decret 143/2003, de 10 de juny, de modificació del Decret 136/1999. Aquesta ordenança regula el sistema municipal d'intervenció administrativa en les activitats i instal·lacions que es desenvolupin o realitzin en el terme municipal, les quals han d'estar subjectes a autorització, llicència o a comunicació ambiental.

El que s'ha assenyalat no indica, en cap cas, que les polítiques que es duguin a terme, a tall d'exemple, en l'àmbit urbanístic, siguin acurades o deixin de ser-ho, l'únic que es pretén destacar és que es duen a terme polítiques urbanístiques, procedint-se a valorar la seva repercussió en d'altres apartats d'aquest informe. Igualment, d'assenyalar-se en el proper apartat que existissin altres àmbits amb polítiques deficitàries no seria indicatiu que les dutes a terme fossin inadequades, car l'únic que es pretendria posar de manifest fóra que les polítiques dutes no esgoten la capacitat d'actuació del municipi en la matèria.

COMPETÈNCIES DIFUSES

D'altra banda, i com s'explicarà seguidament, s'aprecia cert dèficit, de diferent mesura i intensitat, en el desenvolupament de polítiques en els següents àmbits;

- a) Exercici de facultats de supervisió i control dels títols competencials exercits en l'àmbit dels residus de la construcció.

Es vénen realitzant abocaments a la desembocadura del riu Llastres i en parcel·les buides, amb una manca d'intervenció i control per part de l'Administració, permetent-se, una conducta que és incoherent amb les actuacions precedents del propi Ajuntament. Manca, en idèntic sentit, una intervenció administrativa dirigida a controlar el destí final dels residus de la construcció, parlem per exemple, d'establir fiances el retorn de les quals restés supeditat a la presentació d'un certificat de disposició dels residus en un gestor autoritzat, o la implantació d'una estació de transferència de residus de la construcció, o qualsevol garantia similar. La majoria dels abocaments d'aquest tipus de residu són fruit de petites obres que es realitzen als habitatges, podent-se abocar aquests en les deixalleries municipals. Mancaria, doncs, coordinació entre l'Ajuntament i la deixalleria per tal que els residus procedents de les petites obres es vehiculitzin cap a la deixalleria a través d'alguna mesura com per exemple l'establiment de fiances d'abocament juntament amb el permís d'obres. Sense perjudici d'això, la solució dels residus de la construcció hauria de passar per l'habilitació d'un abocador legalitzat al territori, mancança aquesta que cal atribuir-la a l'Agència de Residus de Catalunya.

b) Habitatge. Planejament Urbanístic.

Possiblement sigui *casus belli* la qüestió relativa a la necessitat o no de promoure una política d'habitatges a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant car no es pot parlar, *tricto sensu*, de manca d'habitatges. Més aviat hauríem de parlar d'una insuficient capacitat administrativa per a posar en el mercat habitatges, especialment en els nuclis antics i d'una poca adequació d'aquests a les necessitats dels habitants.

c) Transport públic.

Existeixen determinades insuficiències en l'exercici de les polítiques de transport públic, fet que obliga als habitants del municipi a realitzar la majoria dels desplaçaments amb vehicle privat.

d) Prevenció de riscos.

Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, d'acord amb:

- (i) la Llei 4/1997, de 20 de maig, de Protecció Civil de Catalunya, que estableix que els municipis són les entitats bàsiques de la protecció civil i que correspon als plens dels ajuntaments aprovar el Pla bàsic d'emergència municipal, els plans específics municipals, els plans d'actuació municipal i, en general, qualsevol altre instrument de planificació de protecció civil d'àmbit municipal. I,
- (ii) l'article 2.1.a del Decret 210/1999 de 27 de juliol, pel qual s'aprova l'estructura del contingut per a l'elaboració i l'homologació dels plans de protecció civil municipals, especifica que tenen la consideració de turístics o els considerats de risc especial per la seva situació geogràfica o activitat industrial, segons la Comissió de Protecció Civil de Catalunya, han d'elaborar i aprovar plans bàsics d'emergència municipal. Aquests municipis han d'elaborar també els corresponents plans d'actuació municipals i/o els

plans específics en el cas que estiguin afectats per riscos objecte de plans especials o específics.

El municipi hauria de tenir elaborats els diferents manuals d'actuació per als riscos que poden afectar l'àmbit municipal, com per exemple el risc per transport de mercaderies perilloses, tant per carretera, ferrocarril com per conduccions i per contaminació accidental de les aigües marines, i que, fins avui dia, encara no té desenvolupats.

Existeixen altres competències municipals, en quant a protecció civil, que no són assumides plenament des de l'Ajuntament. Aquestes són, a grans trets: la informació, sensibilització i formació dels ciutadans i grups actants; la prevenció activa i passiva de riscos naturals i antròpics; i el control sobre el compliment normatiu per part d'empreses i particulars.

e) Patrimoni històric, arquitectònic i arqueològic.

El PGOU disposa d'un títol especial dedicat al patrimoni històric-artístic i patrimoni arqueològic, on s'estableix el catàleg del patrimoni municipal, així com les normes de protecció i les condicions d'edificació en les construccions o els seus voltants. Malgrat l'anterior, els elements històric-artístics que apareixen al catàleg, es limiten únicament, excepte l'illot del Torn i els jaciments arqueològics, als situats dintre dels nuclis urbans, quedant molts béns patrimonials situats fora dels nuclis sense cap tipus de catalogació ni protecció. Tampoc es realitza una promoció cultural i educativa i una sensibilització social acord amb la importància del patrimoni existent al municipi.

f) Manca d'ordenació del medi natural i dels forests públics.

La gestió i ordenació dels boscos comuns corre a càrrec de l'Ajuntament. Malgrat això, existeix una manca de control en l'ordenació d'aquests com per exemple en la gestió de les pastures públiques. Aquestes s'han d'atorgar a través de concurs públic, situació que no es compleix a municipi atès que aquestes són utilitzades sense subhasta prèvia.

g) Gestió del subministrament d'aigua.

Existeixen certes deficiències en la gestió del subministrament d'aigua: Esmentem, a títol d'exemple, la manca de control sobre les captacions d'aigües subterrànies (pous) o el desconeixement dels consums reals municipals per als diferents nuclis. Cal esmentar que alguns d'aquests aspectes es troben en vies de solució.

4.1.2. ESTRUCTURA I RECURSOS DE L'ADMINISTRACIÓ: LA REGIDORIA DE MEDI AMBIENT

L'AJUNTAMENT I LA SEVA ESTRUCTURA

L'estructura administrativa de l'Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant no difereix del model habitual que presenten les entitats locals a Catalunya derivat de les previsions contingudes a la Llei de Bases de Règim Local i la seva normativa de desenvolupament. Així doncs, l'Ajuntament i el poder local amb ell, s'estructuren a través del Batlle, i el Ple Municipal que es reuneix amb la periodicitat establerta legalment per tal de tractar els temes de la seva competència.

En el Ple Municipal s'hi troben, en l'actualitat 11 regidors els quals corresponen a la població de dret reconeguda a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant. Dels 11 regidors, 7 pertanyen al grup de Convergència i Unió (CIU), 2 al Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC), un a Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) i un a la Federació d'Independents de Catalunya (FIC). L'equip de govern queda estructurat en 7 Regidories personals, distribuïdes en l'actualitat com segueix:

Alcalde- President . Regidoria de Relacions externes, Serveis, Manteniment a Masboquera i l'Almadrava. President nat dels Patronats Municipals i les Comissions.
Regidoria d'Agricultura, Governació i Règim Intern, Medi Natural, Hisenda, Esports i Lleure. President del Patronat Municipal d'Esports.
Regidoria de Cultura, Ensenyament i Turisme. President dels Patronats de municipals de l'Emissora, Llar d'Infants, turisme i Escola de Música.
Regidoria de Joventut i Festes.
Regidoria d'Urbanisme, Indústria, Medi Ambient i Noves Tecnologies.
Regidoria de Serveis, Obres i Manteniment.
Regidoria de Benestar Social i Comerç.

És destacable l'important plantilla de personal de què disposa el consistori, tant en el propi Ajuntament com en els diferents organismes autònoms que depenen d'aquest. Aquesta ha experimentat variacions al llarg dels últims anys, tot i que actualment es situa en els nivells amb més personal.

Les regidories de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, seguint el model ordinari, no disposen d'un pressupost particular. Ben al contrari, els pressupostos s'articulen, com és habitual en les Administracions Públiques, en partides o conceptes genèrics sobre els quals disposen les diferents regidories en funció de les polítiques a desplegar. A continuació es presenta un quadre amb la dotació pressupostària municipal des de l'any 1997.

Any	Pressupost (euros)
1997	5.187.775,92
1998	6.911.457,72
1999	5.862.027,92
2000	5.86.0072,40
2001	7.295.400,49
2002	7.502.967,37
2003	7.236.339,29

Les despeses associades a la gestió del medi ambient a través de la regidoria de medi ambient de l'Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant es desglossen seguidament en les actuacions realitzades en els darrers anys:

Actuació	
Gestió de residus	Recollida selectiva dels RSU.
	Soterrament dels contenidors de recollida selectiva a Vandellòs i a l'Hospitalet de l'Infant.
	Adquisició de diferents contenidors de recollida selectiva.
	Construcció i posada en funcionament de dues deixalleries municipals, una a Vandellòs i l'altra al polígon industrial de les "Tàpies".
Planificació, obres i serveis	Projecte de les Estacions Depuradores d'Aigües Residuals (EDAR) de Vandellòs i de l'Hospitalet de l'Infant.
	Canalització del riu Llastres.
Medi Natural	Arranjament de camins
	Realització del Pla d'Espais Naturals de la Rojala – Platja del Torn.
	Neteja de platges.
Agenda 21	Inici del procés d'Agenda 21 local
	Activitats d'educació ambiental en el marc de l'Agenda 21 local.
Activitats d'educació i informació ambiental	Diferents activitats d'educació ambiental a les escoles.

LA REGIDORIA DE MEDI AMBIENT: DOTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA, MITJANS HUMANS I RECURSOS TÈCNICS

Els mitjans humans de la Regidoria de Medi ambient són escassos. Com a personal humà hi trobem la persona del Regidor, que en l'actualitat compta amb dedicació a temps parcial. El Regidor disposa del suport administratiu de la resta de l'Ajuntament però no disposa de cap altra persona que comparteix amb ell les responsabilitats derivades del càrrec. El regidor desenvolupa, igualment, tasques pròpies d'altres carteres.

La regidoria de medi ambient (ni l'Ajuntament) no disposen de llicenciats en Biologia, i Ciències Ambientals o Enginyer Agrònom o Forestal.

Els mitjans tècnics, a l'igual del que succeeix amb els mitjans humans són també escassos. Així, la regidoria no compta amb cap vehicle, instrument o actiu d'ús exclusiu.

D'aquesta manera es pot concloure que: (i) la regidoria de medi ambient de l'Ajuntament només disposa d'una persona, el propi regidor; (ii) cap membre de la plantilla tècnica de l'Ajuntament no té qualificació tècnica específica en matèria ambiental; i (iii) la regidoria no disposa de recursos propis, sinó que són els comuns per a tot l'Ajuntament.

4.1.3. L'ACCIÓ ADMINISTRATIVA:

FILOSOFIA, POLÍTIQUES I ESTRATÈGIES AMBIENTALS DESPLEGADES, I OBJECTIUS.

Tot i ésser una obvietat, és necessari fer un esment exprés a una circumstància precisa. I és que per tal de desenvolupar una política ambiental cal, en primer lloc, partir d'una diagnosi. Un saber "com estem" per tal de passar, posteriorment, a un "on volem anar" i a un saber "de quins mitjans disposem" per a fer, en definitiva, el camí que pretenem recórrer. Des d'aquest punt de partida, es pretén identificar, somerament, car en d'altres apartats d'aquest estudi es procedirà amb major profunditat, quin és el projecte ambiental de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant. Les actuacions en matèria ambiental dutes a terme per l'Ajuntament a través de la Regidoria venen delimitades per (i) l'escassetat de mitjans humans i (ii) la desproporció entre la partida de pressupost destinada als aspectes medi ambientals, i la dotació total de recursos econòmics municipals.

De l'entrevista portada a terme amb el regidor de medi ambient, es desprèn que en l'acció de govern fins avui dia, les activitats que s'han dut a terme són les que es desglossen seguidament:

<i>Gestió dels residus municipals</i>
Conjuntament amb Secomsa, empresa pública del Consell Comarcal del Baix Camp, l'Ajuntament porta a terme la recollida selectiva dels residus municipals. Adquisició de contenidors i soterrament d'alguns d'ells.
<i>Posada en funcionament de les dues deixalleries municipals</i>
Durant l'estiu de l'any 2004 s'han posat en funcionament les dues deixalleries existents al municipi, una al nucli de Vandellòs, al costat del cementiri, i l'altra al polígon industrial de les Tàpies.
<i>Construcció de les Estacions Depuradores de les Aigües Residuals (EDAR)</i>
S'han construït dues depuradores, una a Vandellòs, la qual ja està en funcionament, i una altra a l'Hospitalet de l'Infant que es troba en fase d'execució. Totes dues realitzen un tractament secundari de les aigües.
<i>Agenda 21 (2003- 2004)</i>
Contractació del present treball, comprensiu de l'Agenda 21 municipal.
<i>Altres Activitats d'educació ambiental</i>
Desenvolupament d'activitats d'educació ambiental dintre del marc del procés d'Agenda 21.

<i>Realització d'un estudi d'assessorament energètic a l'enllumenat públic del municipi</i>
Establiment de mesures d'estalvi energètic i econòmic. A llarg de l'any 2005 es vol actualitzar aquest estudi.
<i>Control i gestió de la qualitat de les aigües marines</i>
Sistema de control i gestió de la qualitat de les aigües marines.
<i>Gestió forestal dels boscos comuns</i>
Coordinadament amb el Departament de Medi Ambient per la gestió de les ocupacions dels boscos propietat del municipi.
<i>Gestió d'aigües</i>
Control de les concessions del CAT i d'alguna de les fonts municipals d'abastament.
<i>Control de la població de coloms</i>
Establir mesures que permetin mantenir una població estable de coloms.
<i>Control de plagues</i>
Establiment de mesures ambientals que permetin portar a terme un control sobre les diferents plagues que puguin tenir efecte sobre els municipi (rosegadors, mosquits, etc.), principalment a les clavegueres i a les lleres del riu i les reieres.

Essent les anteriors les més rellevants actuacions dutes a terme a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, en el decurs de la darrera legislatura, en matèria ambiental, també se n'han realitzat d'altres com: la signatura de la carta d'Aalborg per part de l'Ajuntament, la redacció del document "estratègies per al desenvolupament del turisme a l'interior del municipi de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant (Vandellòs, Masboquera i Masriudoms)", la contractació d'un agent d'ocupació i desenvolupament local compartit entre els municipis de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, Pratdip i Tivissa, entre d'altres.

I en l'execució de les polítiques ambientals municipals, la regidoria de medi ambient entén la sostenibilitat en diferents àmbits:

Social : es cerca, per part de l'Ajuntament, la integració de totes les persones que arriben de nou al municipi a través de polítiques social especials. També l'Ajuntament coadjuva al sosteniment de diferents associacions municipals, sorprenentment nombroses en relació al volum poblacional, sinó que es despleguen instruments i accions que conviden i precisen de la participació ciutadana; sense anar més lluny la pròpia Agenda 21 exigeix d'un pla de participació.

Ambiental: des de l'Ajuntament han estat implantades tot un seguit d'accions que cerquen la sostenibilitat ambiental del poble com per exemple: la reducció de la càrrega

contaminant de les aigües residuals del municipi mitjançant la construcció de dues depuradores, la substitució de les làmpades de vapor de mercuri per les de vapor de sodi, menys contaminants, la posada en funcionament de dues deixalleries, així com, també ho ha estat l'elaboració del Pla d'Espais Naturals de la Rojala, inclòs en el PGOU, a l'igual que l'EIN de les Muntanyes de Vandellòs i Tivissa, la promoció d'activitats d'educació ambiental, o el mateix procés d'Agenda 21 iniciat, entre d'altres.

Turístic: existeixen diferents iniciatives municipals per tal de gestionar l'activitat turística de forma sostenible, una d'aquestes és la redacció del projecte "*Municipio turístico sostenible*", en el qual es va determinar una declaració de principis, a través dels quals l'activitat turística municipal hauria de tendir a la sostenibilitat.

Econòmic: sense prescindir de la necessària, quan sigui possible, activitat terciària i el manteniment de l'històricament essencial sector primari, des de l'Ajuntament, es pretén que el creixement del municipi es centri en el futur, en la consolidació d'una economia que defugui del monocultiu i tendeixi a la diversificació. El resultat ha estat la creació del viver d'empreses, per donar suport a les persones emprenedores, i del portal IDETSA, servei concebut per al desenvolupament local empresarial.

Urbanisme: la protecció als elements d'interès històricoartístic establerta dins de PGOU, així com la protecció de les zones arbrades, lleres de barrancs i rieres.

ACTUACIONS PROJECTADES

Pel que fa a les polítiques concretes, no existeix una política o previsió d'actuacions que impliqui modificació rellevant alguna sobre les polítiques ja descrites anteriorment, seguint-se, en tot moment i aprofundint, la mateixa línia d'actuació. No obstant, en l'actualitat s'obre un període d'implementació i aplicació de les polítiques derivades de les anàlisis i coneixements adquirits. Així, a tall d'exemple, amb l'Agenda 21 se'n deriva un pla d'acció local a executar en el seu moment. Endavant, el compromís polític i el grau d'execució del que gaudeixi el Pla d'Acció cap a la Sostenibilitat, determinarà el nivell d'esforç esmerçat per tal d'assolir l'esmentada sostenibilitat.

Segons la regidoria de medi ambient, les actuacions concretes projectades per al futur, d'especial rellevància vers la sostenibilitat són les que segueixen seguidament:

Urbanisme: promocionar la construcció de nou habitatge mitjançant el Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU) i fomentar el compliment normatiu de la llei del sòl respecte als percentatges d'habitatges de protecció oficial a construir. S'ha portat a terme una campanya informativa des de la regidoria d'urbanisme dirigida principalment als promotors que actuen al municipi.

Economia: continuar amb la promoció de la diversificació intrasectorial i intersectorial, promovent l'establiment de noves empreses al municipi per tal de garantir un desenvolupament sostenible.

Serveis: entrada en funcionament de la depuradora de l'Hospitalet de l'Infant, prevista per a l'any 2006.

Turisme: impuls i participació en diferents fires i col·laboració amb el Patronat de Turisme de la Costa Daurada. Impulsar la creació d'infraestructures de turisme rural i promoure la condició de municipi turístic. El patronat de Turisme de l'Hospitalet i la Vall de Llores promou la marca de municipi a través d'un nou logotip que engloba tots els aspectes que en aquest es poden trobar, com la mar, la cultura, el turisme rural, la natura i la muntanya. Un cop s'obtingui una dotació econòmica des de la Generalitat, es preveu portar a terme la segona fase del "Proyecto de municipio turístico sostenible" realitzat l'any 2003. Es pretén desenvolupar tot un seguit d'accions per tal de consolidar el turisme municipal com a activitat sostenible.

PRODUCCIÓ NORMATIVA

Les ordenances desenvolupades per part de l'Ajuntament als efectes de desplegar i regular les seves competències fiscals són:

ORDENANCES FISCALS	
1	De gestió, liquidació, inspecció, comprovació i recaptació dels ingressos de dret públic
2	Específica reguladora de l'impost sobre béns immobles de naturalesa urbana ,rústica i de característiques especials
3	Específica reguladora de l'impost sobre vehicles de tracció mecànica
4	Específica reguladora de l'impost sobre construccions i obres
5	Reguladora de l'activitat publicitària
6	Específica reguladora de les contribucions especials
7	Específica reguladora de l'impost d'activitats econòmiques
8	Específica reguladora de la taxa de retirada de vehicles abandonats o irregularment estacionats que pertorben greument la circulació per la via pública
9	Reguladora de la taxa pel cobrament de drets per utilització del servei de clavegueram, depuradores i, en el seu cas, emissari submari
10	Específica reguladora de la taxa per la prestació dels serveis de cementiri
11	Específica reguladora de la taxa pels documents que expedeixi o que estengui l'administració o les autoritzacions municipals
12	Específica reguladora de la taxa per utilitzacions privatives o aprofitaments especials constituïts en el vol, sòl i subsòl de domini pública a favor d'empreses explotadores de serveis de subministrament
13	Específica reguladora de la taxa per entrades de vehicles a través de les voravies i les reserves de la via pública per aparcament exclusiu, càrrega i descàrrega de mercaderies per qualsevol classe
14	Específica reguladora de la taxa per ocupació de terrenys d'ús públic de ports, barraques, guinguetes, cadires i taules o altres instal·lacions amb finalitats lucratives
15	Reguladora de la taxa per ocupació de terrenys d'ús públic amb mercaderies, materials de construcció, escombraries, valls, puntuals, cavallets, bastides i altres instal·lacions anàlogues
16	Reguladora de la taxa per la prestació de serveis a la piscina municipal, instal·lacions esportives i altres serveis anàlegs
17	Reguladora de la taxa sobre l'extracció d'arenes i altres materials de construcció en terrenys públics municipals
18	Reguladora de la taxa pel subministrament d'aigua potable
19	Reguladora de la taxa de recollida de deixalles
20	Específica reguladora de la taxa per la intervenció integral en activitats i instal·lacions
21	Reguladora de la taxa per l'atorgament de llicències urbanístiques
22	Reguladora de la taxa per a la utilització privativa o aprofitament especial del domini públic local de l'espai natural del torn
ALTRES ORDENANCES EMESES PER L'AJUNTAMENT	
	Ordenança municipal reguladora de la intervenció integral de l'Ajuntament en les activitats i instal·lacions
	Ordenança municipal sobre el control de la contaminació del medi urbà per causa dels sorolls
	Ordenança de tinença d'animals de companyia

4.1.4. EL FUNCIONAMENT: LA COORDINACIÓ INTRA / INTER-ADMINISTRATIVA

COORDINACIÓ INTRA-ADMINISTRATIVA.

La concurrència de majoria absoluta en les quatre darreres eleccions en favor de CIU ha consolidat un bloc compacte dins l'Ajuntament en el que es treballa en equip. Aquesta circumstància, conjuntament amb el fet que els regidors assumeixen per si mateixos més d'una cartera, fa que la coordinació intradministrativa sigui bastant acceptable. Els serveis administratius de l'Ajuntament responen, igualment, al que s'ha observat.

No obstant és de destacar la manca de transversalitat en l'acció de la regidoria de medi ambient respecte el conjunt d'activitats de la resta d'àrees de l'Ajuntament.

Existeixen, també dintre de l'Ajuntament una sèrie d'organismes autònoms de caràcter administratiu, els quals, tot i ser independents, depenen del pressupost de l'Ajuntament. Aquests es detallen a continuació:

Emissora Municipal de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant

Patronat Municipal de la Llar d'Infants de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant

Patronat Municipal de Turisme de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant

Patronat Municipal d'Esports de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant

Patronat Municipal Escola de Música de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant

També l'Ajuntament participa en la societat mercantil Iniciatives de Desenvolupament Empresarial Les Tàpies, SA (IDETSA).

Cal fer esment que existeix un desdoblament municipal atès que existeixen dues seus de l'administració local, una al nucli de Vandellòs i l'altra a l'Hospitalet de l'Infant (Casa de la Vila). Aquesta duplictat es dona també en molts dels serveis oferts al municipi. Aquesta situació implica moltes vegades, una duplictat de les despeses generades per aquests serveis.

COORDINACIÓ INTERADMINISTRATIVA

Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant es beneficia de la política de subvencions i ajuts procedents d'altres administracions de caràcter supramunicipal i de l'ajut dels seus serveis d'assistència, així mateix, per la seva participació en organitzacions o consorcis que agrupen una pluralitat de municipis en funció de determinats interessos. Es destaquen seguidament les línies de coordinació més rellevants, no pas totes, entre Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant i d'altres Administracions o Consorcis.

Diputació de Tarragona:

1. Amb el SAM de la Diputació s'ha dut a terme un estudi d'"Estratègies per al desenvolupament del Turisme a l'interior del municipi de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant (Vandellòs, Masboquera i Masriudoms)", elaborat pel Grup de Recerca d'Anàlisi Territorial i Estudis Turístics de la Unitat de Geografia de la Universitat Rovira i Virgili.
2. SAM. Projecte d'"Estudi per la gestió dels usos de l'Espai d'interès Natural de la Rojala-Platja del Torn".
3. Agenda 21. Diputació de Tarragona, finançament del 50 % del seu pressupost.
4. Subvenció per realitzar obres de millora a l'església de Vandellòs.
5. Col·laboració entre el Patronat de Turisme de la Costa Daurada (Diputació de Tarragona) i el Patronat Municipal de Turisme de l'Hospitalet de l'Infant i la Vall de Llors amb la signatura d'un conveni per tal de participar de forma conjunta i coordinada en les fires internacionals de turisme.

Generalitat de Catalunya

1. Subvenció del Departament de Cultura de la Generalitat per a l'arranjament de les humitats de l'Hospital Gòtic de l'Hospitalet de l'Infant.
2. Departament de Treball, ajudes per al la realització d'obres d'interès municipal mitjançant la contractació de personal laboral.
3. Junta de Sanejament, ajudes per al manteniment de l'emissari.
4. Institut Català de l'Energia, realització de l'estudi d'assessorament energètic de l'enllumenat públic.
5. Construcció, cessió i atribució de la gestió de les depuradores municipals a l'ACA (Generalitat de Catalunya).
6. Ajudes per a la construcció i gestió de les dues deixalleries municipals (Agència de Residus de Catalunya).
7. Departament de Medi Ambient, conjuntament amb Turisme, elaboració del "Proyecto de Municipio turístico sostenible". Projecte estatal del Ministerio de Medioambiente.
8. Ajudes per a la neteja de les platges. Agència Catalana de l'Aigua.
9. Departament de Medi Ambient, ajudes per a l'arranjament de camins.

Altres Institucions

1. Membre conformant de la Mancomunitat d'Iniciatives per al Desenvolupament Integral del Territori (MIDIT), juntament amb els municipis de Pratdip i Tivissa.
2. Participació en el Consorci LOCALRET, consorci local per al desenvolupament de les xarxes de telecomunicacions i de les noves tecnologies format, en aquests moments, per 784 ajuntaments de tot el territori català, que agrupen el 99% de la població de Catalunya.
3. Participació en el Consorci per a la Gestió dels Residus Municipals del Baix Camp.
4. Posada en funcionament del Viver d'Empreses amb ajudes FEDER.
5. Col·laboració amb el Consell Comarcal del Baix Camp en diversos aspectes, com en la recollida dels residus urbans, l'assistència social, arts plàstiques, ensenyament, entre d'altres.

En conseqüència, resulta prou evident que Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant executa polítiques en coordinació amb les altres administracions de les que obté, essencialment, recolzament tècnic i econòmic.

4.1.5. EDUCACIÓ I SENSIBILITZACIÓ AMBIENTAL.

Al municipi de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant s'han vingut desenvolupant diferents activitats d'educació ambiental, ja sigui, dintre del marc de l'Agenda 21 o bé dins del programa educatiu des de l'any 1998.

Les diferents activitats són desenvolupades per l'empresa Hèlix, educació, serveis i comunicació ambiental S.L. Les portades a terme durant l'any 2004 als diferents centres educatius han estat les que segueixen: (s'han ressaltat només les relacionades amb l'Agenda 21):

A l'IES Ramón Berenguer IV:

- Massa residus.
- Del cubell al cistell.
- Una deixalleria molt especial.

Al CEIP Mestral:

- Una deixalleria molt especial.
- Una Agenda per...
- El Projecte Orenga.
- Cicla-ho.
- Vine a la deixalleria.
- Treu carta.
- Mira-t'ho amb lupa.
- El món de les deixalles.

Al CEIP Valdelors:

- Del cubell al cistell.
- Mira-t'ho amb lupa.
- Cicla-ho.
- Vine a la deixalleria.
- Una deixalleria molt especial.
- Nàstic de Plàstic.
- Una Agenda per...
- De l'hort a l'olla.

L'exposició municipal relacionada amb l'activitat "Una agenda per..." es va inaugurar el 26 d'abril a la Casa de la Vila de l'Hospitalet de l'Infant i a l'Ajuntament de Vandellòs. Aquesta va estar exposada una setmana a l'Hospitalet de l'Infant i dues a Vandellòs.

Des de l'any 1998 es ve desenvolupant un programa educatiu als centres del municipi, amb el suport de l'Ajuntament i el de la Diputació de Tarragona, a continuació es resumeixen les diferents activitats contingudes en el programa d'educació ambiental d'aquest any.

Vine a la deixalleria

L'activitat es realitza a l'aula i va dirigida als/es alumnes de Cicle Inicial majoritàriament. A través d'un conte i d'un paisatge que cal que millorin. Tot anant d'excursió, els nens descobriran què es pot portar a una deixalleria i perquè serveix que hi hagi instal·lacions d'aquest tipus. A la segona part de l'activitat, cada nen/a dibuixa com ha entès aquesta instal·lació i s'emporta el dibuix cap a casa aconseguint així una projecció més enllà de l'aula en la que les famílies s'impliquen d'alguna manera.

Mira-t'ho amb lupa.

Aquesta activitat, pels més petits, es desenvolupa amb un eix fantàstic, una faula amb quatre protagonistes molt simpàtics: una libèl·lula, una marieta, una formiga i una cuca de llum, per tal de treballar els hàbits més bàsics fonamentalment en 4 temes: aigua, energia, residus i ordre.

El projecte Orenca.

A través de la investigació d'un misteri, dirigida pels Inspectors Orenca, els nens/es concentren els seus esforços a descobrir que és el que ha provocat aquella anomalia a la classe, i segons el que ha passat, treballem a fons l'energia, els residus o bé l'aigua per acabar dissenyant un projecte, al nivell dels participants, que els nens/es duran a terme a l'aula i/o a l'escola durant la resta de l'any. Pot ser que fem cartells per no deixar-nos el llum i les aixetes obertes, que decidim que farem recollida selectiva a la classe i/o al pati,...

Del cubell al cistell

L'activitat es realitza a les instal·lacions de SECOMSA a Botarell. La primera part es desenvolupa a l'aula i es fa una introducció genèrica del món dels residus, fet especial incís en la fracció orgànica i el cicle de la matèria. Després es realitza un joc de simulació per

treballar la gestió de residus a nivell municipal, i finalment es fa la visita a la Planta de Compostatge.

Nàstic de plàstic

Activitat a l'escola, consistent en un joc de taula l'objectiu del qual és mostrar la importància del cicle de la matèria, integrant criteris econòmics, i jugant també amb el concepte de recurs exhaurible.

Cicla-ho.

Es tracta d'un joc en gran format, on els propis nois/es fan de fitxa tot travessant un tauler on anem trobant els diferents sistemes de recollida existents al nostre país i han d'anar llençant les peces que representen les seves escombraries sempre que els hi sigui possible. També hauran de superar algunes de les incidències de la vida diària.

De l'hort a l'olla.

L'activitat era de continuïtat amb l'any passat i es va reforçar el contingut teòric d'aquesta. En el cas del Centre de Secundària, els nois/es també ho han viscut com una continuïtat de l'experiència realitzada per cadascú als diferents centres de primària dels quals provenien, i han aprofundit en el tema i han posat en comú diferents estratègies portades a terme durant l'any anterior.

Massa residus per tant poc menjar.

Es tracta d'expressar criteris de compra ecològica i per tant, fent especial incís en el tema de la reducció de residus. A través d'un catàleg de supermercat, i d'un programa informàtic que calcula no només el cost econòmic, si no també l'ambiental alhora de pagar la factura de la nostra compra.

Una deixalleria molt especial.

A partir de la visita a una deixalleria es pretén mostrar als alumnes i participants la importància de la recollida selectiva dels residus especials i voluminosos per tal de facilitar el procés de reciclatge i evitar els problemes que causa la seva dispersió sobre l'entorn i l'incorrecte tractament.

En resum, es pot concloure que l'educació i sensibilització ambiental es dirigeix única i exclusivament a la població escolar, deixant-se de banda la resta de públic, fet que provoca que en la resta de la població existeixi una manca de sensibilitat ambiental fruit de l'escassetat d'informació ambiental rebuda.

4.1.6. ASPECTES DIAGNÒSTICS

L'Ajuntament, amb caràcter general, resol i assumeix la major part de les competències que li han estat atribuïdes. Aquesta eficàcia en el desenvolupament de certes competències es veu afavorida per l'elevada dotació dels pressupostos municipals.

Tot i la càrrega competencial que ha estat traslladada als ens locals, i les limitacions en la seva capacitat econòmica i operativa, en termes generals, i comparativament amb allò que pot observar-se en d'altres municipis, existeix certa eficàcia en l'execució de les competències generals que li són pròpies.

La dotació pressupostària general de l'Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, és en termes generals, força elevada, gràcies sobretot a les aportacions provinents d'ENRESA per l'emmagatzematge de residus radioactius, a les contribucions urbanístiques, impostos d'activitat, etc.

Malgrat l'adopció de les competències que li són atribuïbles, l'Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant presenta certes mancances en l'assumpció d'algunes d'aquestes.

L'assumpció de les competències a nivell municipal no és completa. Existeixen certes mancances en la gestió municipal que haurien de recaure en l'Ajuntament i que actualment només s'executen de forma parcial o, fins i tot, no s'executen. Com a exemple ens podem remetre a les competències en matèria de protecció civil, que, malgrat que existeixen un mínim, no resulten satisfactòries. També la gestió del medi natural, transport públic, en la promoció cultural i educativa i sensibilització social del patrimoni existent, entre d'altres, són matèries en les que poden detectar-se determinats dèficits en el desplegament competencial.

Existeix una desproporció a nivell pressupostari respecte la dotació total de recursos econòmics municipals i les partides destinades a la gestió medi ambiental. La regidoria de medi ambient no disposa de personal tècnic qualificat en matèria ambiental.

Tal i com ha estat apuntat amb anterioritat, la dotació pressupostària de l'Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant pot ser considerada significativament elevada en relació als seus habitants de dret. Malgrat aquesta situació favorable, la part proporcional dedicada a la gestió municipal del medi ambient pot ésser considerada força reduïda. Ja han estat exposades les limitacions pel que fa a l'equip i personal de la Regidoria de medi ambient. Així, malgrat que és significatiu l'esforç de prospecció que es realitza en matèria de recerca de programes i ajuts, moltes de les insuficiències que es produeixen en el desenvolupament de les competències administratives de l'Ajuntament tenen el seu origen

en una manca de recursos tècnics: els recursos de la regidoria no són proporcionals a les competències que li correspon executar.

És de destacar l'absència de cap tècnic en matèria medi ambiental, màxim, si considerem que l'Ajuntament disposa d'una plantilla interna de 92 persones i un total de 134 persones que directa o indirectament depenen d'aquest (dades referents a l'any 2003).

Des de l'Ajuntament s'ha promogut la realització d'estudis de gran interès per a diferents aspectes de l'ordenació del territori municipal. Aquests esforços, es veuen sovint truncats per l'absència d'aplicació i execució dels resultats.

En els darrers anys s'han vingut desenvolupant tot un seguit de treballs, projectes o estudis relacionats amb l'ordenació del territori i la gestió sostenible d'aquest. Uns quants exemples dels esmentats documents són: l'estudi d'estratègies per al desenvolupament del turisme a l'interior del municipi de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant (Vandellòs, Masboquera i Masriudoms), el "*Proyecto de Municipio turístico sostenible*", l'estudi d'assessorament energètic de l'enllumenat públic, l'estudi per a la gestió dels usos de l'Espai d'interès Natural de la Rojala-Platja del Torn, o l'estudi de diagnòstic del territori que conformen els municipis de la MIDIT, entre d'altres. Malgrat l'interès inherent a aquests estudis i els seus resultats, moltes vegades llurs continguts no troben continuïtat o aplicació tal i com seria desitjable, i tampoc són incorporats en les estratègies locals de desenvolupament.

Precisament en aquest sentit, és de destacar com l'Agenda 21 esdevé una oportunitat interessant per al territori en la mesura que no només apuntarà els criteris i directrius que haurien de ser atesos durant la planificació, sinó que més enllà, aquest procés conclourà amb l'enllestiment del document del Pla d'Acció Local cap a la Sostenibilitat; document que concreta les línies estratègiques i les accions que haurien de permetre un desenvolupament equilibrat i sostenible, social i ambientalment. En aquest cas només caldrà el compromís polític i social per tal d'aplicar els resultats.

Es detecta una manca de definició d'estratègies i línies d'actuació ben estructurades, amb objectius diàfans i continuïtat en el temps, especialment en allò que es refereix al model d'ordenació territorial vers el qual es desitja evolucionar.

El municipi desenvolupa línies d'actuació en matèria econòmica que resulten positives per a la diversificació del teixit econòmic local i per a la consolidació de determinats sectors, alguns dels quals, com ara el turisme, poden esdevenir plenament sostenibles. No obstant, la promoció i potenciació de determinats sectors econòmics pot comprometre l'adequada estructuració del teixit econòmic i l'avanç vers un escenari veritablement sostenible.

Efectivament, en la gestió municipal existeixen certes actuacions i iniciatives que han de ser valorades com a molt positives en l'àmbit ambiental. A títol d'exemple pot destacar-se la construcció de les noves depuradores o les deixalleries, o la implantació de la recollida selectiva. Aquest aspectes, de gran interès en determinats àmbits sectorials, no responen,

però, a línies de treball ben definides, i tampoc es troba acotada una estratègia global d'ordenament del territori que governi el conjunt d'accions sectorials iniciades o projectades.

Sovint, els objectius definits en determinats àmbits d'actuació de l'administració local, poden resultar poc concordants, fins i tot contradictoris, amb aquells definits en altres àmbits. Un exemple d'aquesta falta d'uniformitat entre les polítiques de les diferents àrees d'actuació de l'Ajuntament és el conflicte entre els objectius definits en la recerca de la sostenibilitat i aquells que poden motivar l'estructuració d'un sector energètic basat en la generació d'energies no renovables. O bé, entre aquests darrers i la línia de treball orientada a estructurar un teixit econòmic divers i heterogeni. (per a més informació veure factor fe_12 *L'estructura econòmica* i factor fe_01 *Planejament Territorial, urbanístic i usos del sòl*).

L'Ajuntament posa en pràctica un aprofitament i explotació efectiva dels ajuts existents.

L'Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant desenvolupa un aprofitament quasi bé òptim dels ajuts que des de diferents seus són ofertats en favor dels ens locals. Els mecanismes necessaris per tal de poder explotar aquestes oportunitats cal atribuir-los a la recerca portada a terme per la persona del secretari de la corporació en els diferents canals on es publiquen les ajudes. La majoria de les actuacions que es porten a terme són finançades íntegra o parcialment a través de subvencions o ajudes provinents d'altres administracions.

Necessitat de millora de determinats aspectes relacionats amb la informació ambiental, la participació ciutadana i la democràcia participativa.

La informació ambiental que es realitza al municipi va dirigida única i exclusivament als escolars, creant en la resta de la població un buit informatiu que podria induir una sensibilitat ambiental d'aquesta menor de la desitjable. Així, la població escolar és objecte d'una nodrida informació i sensibilització de caire ambientalista. En canvi, la resta de població sofreix un dèficit en la recepció d'aquest tipus d'informació, fet que pot ser causa d'una baixa sensibilització respecte els aspectes medi ambientals que afecten al municipi. És d'observar com la consciència ambiental del conjunt d'una població es troba directament relacionada amb el grau i qualitat de la informació que aquesta rep.

D'altra banda, resultaria desitjable aprofitar les dinàmiques de participació ciutadana i la pròpia inèrcia de l'agenda 21 per tal de consolidar mecanismes de participació ciutadana i de democràcia participativa (implicar a la població en la presa de decisions) com a pràctica habitual en el funcionament social del municipi. Aquest aspecte, si bé encara no troba recolzament a data d'avui en cap text legal d'aplicació, si és un dels principis rectors de la filosofia de l'agenda 21. És de destacar com el *Principi desè* de la "Declaració de Río de Janeiro sobre el medi ambient i el desenvolupament" estableix, a propòsit d'aquests mecanismes, com:

“La millor manera de tractar les qüestions ambientals és amb la participació de tots els ciutadans interessats, en el nivell que correspongui. [...]”

En idèntic sentit, és precisament de ressenyar com, el municipi de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, va acollir-se a la filosofia de l'Agenda 21 mitjançant la signatura de la Carta d'Aalborg¹. El contingut d'aquest document va ser subscrit pel municipi mitjançant la seva aprovació a càrrec del Ple de l'Ajuntament l'abril del 2002. És així, que entre els compromisos adoptats, es troba, d'acord amb l'apartat 1.13 de la “*Declaració de Consens*” (Part 1) de la carta, la assumpció explícita d'aquesta responsabilitat:

“1.13 Els ciutadans com a actors clau i el compromís de la comunitat

Nosaltres, ciutats i viles, prometem complir el mandat que es dóna a l'agenda 21, [...] Per tant, basarem el nostre treball en la cooperació entre tots els grups involucrats. Assegurarem que tots els ciutadans i grups interessats tinguin accés a la informació i puguin participar en els processos locals de presa de decisions. [...]”

Per últim, resulta de la màxima conveniència establir els mecanismes que es considerin escaients per tal de facilitar “l'accés públic a la informació en matèria medi ambiental” donant així plena satisfacció al bloc normatiu que desplega aquest dret bàsic (directiva 90/313/CEE, relativa a la llibertat d'accés a la informació en matèria de medi ambient; Llei 38/95, sobre el dret d'accés a la informació en matèria de medi ambient, i demés normativa concordant).

¹ La **Carta d'Aalborg** (declaració de consens de les *Ciutats i Viles Europees cap a la Sostenibilitat*) fou aprovada a la Conferència Europea sobre Ciutats i Viles Sostenibles a Aalborg, Dinamarca, el 27 de maig de 1994. La seva signatura per part d'un municipi representa l'adhesió i compromís d'aquest envers la filosofia de la sostenibilitat i les propostes d'acció sorgides de la Cimera de la Terra.

FONTS D'INFORMACIÓ.

Altres fonts:

- Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant.
- Pàgina web de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant. www.vandellos-hospitalet.org
- Memòria de les activitats d'educació i d'informació ambiental al municipi de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant. Hèlix, educació, serveis i comunicació ambiental S.L.

NORMATIVA D'APLICACIÓ

Legislació

- Directiva 90/313/CEE, de 7 de juny, relativa a la llibertat d'accés a la informació en matèria de medi ambient.
- Llei 39/88, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals.
- Llei 8/87 de 15 d'abril, de la Generalitat de Catalunya.
- Llei 7/85, de 2 d'abril, reguladora del es Bases de Règim Local de Catalunya.
- Llei 30/92, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.
- Llei 38/95, de 12 de desembre, sobre el dret d'accés a la informació en matèria de medi ambient.
- Llei 3/98, de 27 de febrer, de la intervenció integral de l'Administració ambiental.
- Llei 4/1997, de 20 de maig, de Protecció Civil de Catalunya.
- Llei 2/2002, de 14 de març, d'urbanisme.
- Decret 136/1999, de 18 de maig, pel qual s'aprova el Reglament general de desplegament de la llei 3/1998 de 27 de febrer, de la intervenció integral de l'Administració ambiental i s'adapten els seus annexos.
- Decret 210/1999 de 27 de juliol, pel qual s'aprova l'estructura del contingut per a l'elaboració i l'homologació dels plans de protecció civil municipals.
- Decret 143/2003, de 10 de juny, de modificació del Decret 136/1999, de 18 de maig, pel qual s'aprova el Reglament general de desplegament de la llei 3/1998 de 27 de febrer, de la intervenció integral de l'Administració ambiental.
- Declaració de Rio de Janeiro, del 3 al 14 de juny de 1992, sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament.
- Carta d'Aalborg. Conferència Europea sobre Ciutats i Viles Sostenibles a Aalborg, Dinamarca, el 27 de maig de 1994.